

UDK 343:312.7 (497.12)

Kriminaliteta v Sloveniji v letu 1969

(po podatkih organov za notranje zadeve)

Martin Vrančič

inšpektor v kriminalistični službi RSNZ SR Slovenije

Uporabljeni so statistični podatki za obdobje od 1. 12. 1968 do 30. 11. 1969.

Tudi za prejšnja leta so upoštevana enaka obdobja.

I.

A. Splošni podatki o kriminaliteti in njeni strukturi

Organi za notranje zadeve v Sloveniji so v letu 1969 obravnavali 23 878 kaznivih dejanj, pri katerih so bili razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje (v nadaljnjem besedilu kaznivih dejanj), ali za 1 % manj kot v letu 1968, ko jih je bilo 24 116. V tej številki so upoštevana vsa kazniva dejanja, ki so jih obravnavali organi za notranje zadeve.

V primerjavi z letom 1957 se gibljejo indeksi kaznivih dejanj za poznejša leta takole:

1. Kriminaliteta v letih 1957—1969

Leto	Število k. d.	Indeks
1957	22 169	100
1958	21 753	98
1959	26 508	119
1960	18 578	84
1961	18 039	81
1962	22 850	103
1963	23 143	104
1964	22 481	101
1965	25 913	117
1966	26 042	117
1967	25 369	114
1968	24 116	109
1969	23 878	108

Gibanje kriminalitete po posameznih poglavjih kazenskega zakonika je razvidno iz razpredelnice:

2. Kazniva dejanja po pogl. KZ v letih 1967—1969

Kazniva dejanja zoper	1967		1968		1969	
	št. k. d.	odst. k. d.	št. k. d.	odst. k. d.	št. k. d.	odst. k. d.
ljudstvo in državo	6	0,02	16	0,07	20	0,08
človeštvo in mednarodno pravo	—	—	—	—	—	—
življenje in telo	2 571	10,13	2 400	9,95	2 359	9,88
svobodo in pravice državljanov	491	1,93	551	2,29	531	2,22
delovno razmerje	7	0,03	10	0,04	8	0,03
čast in dobro ime	73	0,29	105	0,44	102	0,43
osebno dostojanstvo in moralo	316	1,25	362	1,50	400	1,68
zakonsko zvezo in rodbino	163	0,64	174	0,72	206	0,86
človeško zdravje	12	0,05	12	0,05	18	0,08
narodno gospodarstvo	936	3,69	997	4,13	847	3,55
druž. in zaseb. premoženje	18 631	73,44	16 731	69,37	16 592	69,49
splošno varnost ljudi in premoženja	735	2,90	1 083	4,49	1 027	4,30
pravosodje	135	0,53	143	0,59	151	0,63
javni red in prav. prom.	535	2,11	705	2,92	806	3,38
uradno dolžnost	758	2,99	827	3,43	811	3,40
Skupaj	25 369	100	24 116	100	23 878	100

Na 10 000 prebivalcev pride v Sloveniji v letu poročanja 139 kaznivih dejanj, kar je približno toliko kot leto poprej.

Struktura kaznivih dejanj, prikazana za posamezna leta, je po poglavitnih vrstah takale:

3. Kazniva dejanja po skupinah v l. 1966—1969

Poglavitne vrste k. d.	1966	1967	1968	1969
	absolutno			
Splošna	23 995	23 653	22 196	22 160
Gospodarska	2 011	1 694	1 824	1 658
Ostala	36	22	96	60
Skupaj	26 042	25 369	24 116	23 878
	relativno			
Splošna	92,14	93,23	92,04	92,81
Gospodarska	7,72	6,68	7,56	6,94
Ostala	0,14	0,09	0,40	0,25
Skupaj odst.	100,00	100,00	100,00	100,00

B. Splošna kriminaliteta

Na splošno kriminaliteto pride 22 160 ali 92,81 odstotka vseh v letu 1969 obravnavanih kaznivih dejanj (1968—92).

Organi za notranje zadeve so v zadnjih štirih letih obravnavali naslednje število kaznivih dejanj zoper življenje in telo:

4. Kazniva dejanja zoper življenje in telo v letih 1966—1969

	1966	1967	1968	1969
Naklepni uboji	72	75	77	66
Uboji iz malomarnosti	6	10	8	6
Detomori	7	13	10	11
Hude telesne poškodbe	612	623	615	564
Lahke telesne poškodbe	1201	1478	1352	1353
Druga kazniva dejanja	328	372	338	357
Skupaj	2226	2571	2400	2359

Med naklepnimi uboji jih je 37 ostalo pri poskusu, med hudimi telesnimi poškodbami pa je 7 takšnih, da so žrtve zaradi poškodb umrle.

Kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, ki so jih v letu 1969 obravnavali organi javne varnosti, je bilo 16 592. To pomeni, da so jih obravnavali le neznatno manj kot leta 1968 (za 0,83 odstotka manj).

5. Kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje

	1966	1967	1968	1969
Vlomne tatvine	2 986	2 899	2 652	2 991
Druge velike tatvine	95	53	40	49
Žepne tatvine	509	444	410	437
Tatvine koles in motornih koles	3 667	2 486	1 303	1 068
Odvzem mot. vozil	914	1 080	1 286	1 377
Navadne tatvine	9 023	8 943	8 422	8 156
Zatajitve	300	191	175	167
Goljufije	1 096	1 110	1 200	1 002
Ropi in rop. tatvine	100	150	111	126
Druga kaz. dejanja	1 212	1 275	1 122	1 219
Skupaj	19 902	18 631	16 731	16 592

Vlomnih tatvin je bilo za 339 (11,28 odstotka) več kot leta 1968. Kaže se torej po nekajletni stagnaciji zopet povečana aktivnost vlomilcev. Zlasti je v zadnjem času precej hujših vlomnih tatvin, posebno v trgovske lokale, koder storilci stikajo še posebej za zlatnino, urami, tehničnimi predmeti ipd. Pogostejši so tudi vlomi v blagajne. Storilci odnašajo celo več kot sto kg težke blagajne in jih na varnem mestu na silo odpirajo.

Tatvin koles (799 primerov) je registriranih še manj kot v letu 1968, ko jih je bilo 964. Kaže, da ta kazniva dejanja v resnici stagnirajo in da tu ne gre le za učinek novele kazenskega zakonika.

380 raziskanih tatvin koles je 47,6 odstotkov vseh tatvin te vrste. Torej je odkrivanje dosti uspešnejše kot v prejšnjem letu (1968 — 40,9).

Za 70 manj je tudi **tatvin motornih koles** in jih je bilo 269. Rezultati raziskovanj pa so precej manj ugodni kot prejšnje leto. Le nekaj več kot tretjina kaznivih dejanj je bila uspešno raziskanih.

Odvzemov motornih vozil je bilo navzlic predlanskemu povečanju zopet precej več. Povečanje števila kaznivih dejanj odvzemov motornih vozil (za 7,08 odstotkov) pa je vendarle nekoliko bolj umirjeno kot leto poprej, ko je znašalo kar 12 odstotkov. Po naši oceni je delno na to že vplivalo opremljanje vozil z varnostnimi ključavnicami, kar so predvidevali ustrezni predpisi. Računamo, da bo porast te vrste kriminalitete v naslednjih letih še manj skokovit. Tu mislimo tudi na druge delikte v zvezi z motornimi vozili.

Navadnih tatvin je za 3,2 odstotka manj kot leta 1968. Od 8156 navadnih tatvin je bilo uspešno raziskanih 53 odstotkov, kar je neznatno ugodnejši rezultat kot v letu 1968, ko jih je bilo raziskanih 52,7 odstotkov.

Zatajitev je bilo 167 in to je neznatno manj kot leta 1968. Tu je odstotek raziskanih kaznivih dejanj ugoden, saj je bilo raziskanih skoraj 80 odstotkov zatajitev.

Goljufij je bilo 1002, kar je precej manj kot leta 1968 (za 16,5 odstotkov). Raziskanih je bilo 96 odstotkov, leta 1968 pa celo 98 odstotkov.

Močno so se pomnožili **ropi in roparske tatvine**, in sicer za 11,4%. Od 126 primerov ropov in roparskih tatvin so organi javne varnosti raziskali 76,2%, kar je znatno ugodneje kot leta 1968, ko so jih raziskali pri manjšem številu le 73%.

Za premoženjske delikte na splošno velja, da je več hujših vrst kaznivih dejanj, upadajo pa lažje oblike kriminalitete.

Kazniva dejanja zoper varnost ljudi in premoženja — požigi

Požigov je zopet znatno manj kot leta 1968. Zabeležili smo jih 224 (1968 — 262). To je zmanjšanje za 14,51%.

Naklepnih požigov je bilo 109, 115 pa je bilo požigov iz malomarnosti. Raziskanih je bilo 181 ali 80,81%. Naklepnih požigov so organi za notranje zadeve raziskali 66 ali 60,55% (1968 — 40,3). To kaže precejšnje izboljšanje raziskovanja te vrste deliktov.

Seksualni delikti

Kaznivih dejanj zoper osebno dostojanstvo in moralo je bilo skupaj 400. Tu se kaže dokaj močno povečanje (za 11,05%). Te vrste kriminaliteta

že nekaj let vztrajno narašča. Več kot polovico med temi delikti je posilstev (204 primeri). V letu 1968 jih je bilo 188. Res je sicer, da mnoga med temi kaznivimi dejanji ostanejo pri poskusu, vendar je navzlic temu ta pojav vreden skrbne obdelave in zelo temeljitega raziskovanja, ker so s to vrsto kriminalitete v usodni zvezi tudi najhujši krvni delikti.

Organom javne varnosti je v letu 1969 uspelo raziskati 376 kaznivih dejanj zoper osebno dostojanstvo in moralo, kar pomeni 94% vseh primerov (1968 — 92,5%). Med samimi posilstvi je ta odstotek nekoliko manj ugoden. Raziskanih je bilo 90,7%, kar je dosti ugodnejše kot leto poprej, ko jih je bilo raziskanih le 86,1%.

C. Gospodarska kriminaliteta

6. Kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo

	1965	1966	1967	1968	1969
Nevestno gospodarsko poslovanje	117	141	84	91	100
Nedovoljena trgovina	254	390	295	357	268
Kupčevanje s tujo valuto in zlatom	68	104	97	58	61
Davčne zatajitve	43	74	119	135	97
Uničevanje gozdov in gozdne tatvine	184	239	194	193	152
Nezakonit lov in ribolov	90	102	93	93	94
Druge kazniva dejanja	101	59	54	70	75
Skupaj	857	1109	936	997	847

Tabela jasno pokaže, da je število v letu 1969, odkritih kaznivih dejanj nasproti prejšnjemu letu občutno nižje (za dobrih 15%). Razen za kazniva dejanja nevestnega gospodarskega poslovanja, kupčevanja s tujo valuto in nezakonitega lova in ribolova velja ta ugotovitev za vse druge poglavitne vrste kaznivih dejanj iz tega poglavja, posebno pa še za nedovoljeno trgovino, davčne zatajitve ter uničevanje gozdov in gozdne tatvine.

7. Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost

	1965	1966	1967	1968	1969
Zloraba uradnega pol.	19	30	17	25	11
Zloraba urad. polož. iz koristoljubja	183	176	158	166	139
Nevestno delo v službi	30	26	18	8	20
Poneverbe	467	411	328	324	353
Ponareditev uradnih listin	143	109	111	153	128
Jemanje in dajanje podkupnine	41	53	29	48	52
Druga kazniva dejanja	110	97	97	103	108
Skupaj	993	902	758	827	811

Globalno vzeto je število odkritih kaznivih dejanj iz tega poglavja KZ upadlo za 1,95%. Izrazito več je bilo odkritih le poneverb, in sicer za slabih 9%, zlorab uradnega položaja iz koristoljubja pa je za 16,29% manj. Občutno manj je bilo odkritih tudi zlorab uradnega položaja brez koristoljubja. Korupcijske delinkvence je bilo odkrite nekaj več, čeravno se je že v letu 1968 učinkovitost odkrivanja te vrste delinkvence precej povečala.

Od vse gospodarske kriminalitete (1658 kaznivih dejanj) je služba javne varnosti odkrila 57,3% (1968 — 65,5). Navzlic temu menimo, da je bil storjen korak naprej. Same delovne organizacije so namreč odkrile 29% kaznivih dejanj. Še naprej je treba vzpodbujati delovne organizacije, da še povečajo budnost in da izboljšajo notranjo kontrolo. Menimo namreč, da je premik vendarle posledica solidnejšega dela samoupravnih mehanizmov in notranjega nadzora v delovnih organizacijah. Ti podatki seveda še niso zelo prepričljivi, vsaj tako ne, da bi dopuščali trditev, češ da so same delovne organizacije že dovolj učinkovito poskrbele za svoje kontrolne mehanizme.

Aktivnost organov javne varnosti bo treba povečati tudi na tem področju. Podatki kažejo, da ti organi pretežno sami odkrivajo kazniva dejanja nedovoljene trgovine in hujše oblike go-

spodarskega kriminala, kot so zlorabe uradnega položaja iz koristoljubja, korupcijske delikte in celo davčne zatajitve. Same delovne organizacije pa vse pogosteje odkrivajo in prijavljajo poneverbe (v letu 1969 celo pogosteje kot organi javne varnosti). Nedvomno imajo pri organiziranju preprečevanja gospodarske kriminalitete poleg organov javne varnosti še prav posebno odgovornost organi zunanje kontrole, ki bi mogli mnogo storiti za izboljšanje delovanja notranje kontrole v delovnih organizacijah.

II.

Storilci kaznivih dejanj

V letu 1969 so organi za notranje zadeve odkrili 16 019 oseb, ki so bile osumljene, da so storile kazniva dejanja (v nadaljnjem besedilu storilci). Leto poprej je bilo odkritih 15 967 storilcev. Vsi ti so zagrešili 16 748 kaznivih dejanj (1968 — 16 901).

Med vsemi storilci je bilo 21,12% takšnih, ki so storili kaznivo dejanje v drugi občini, kot prebivajo.

Število vseh odkritih storilcev v Sloveniji pomeni v letu 1969 manj kot en odstotek vsega prebivalstva te republike (0,98) in to je na enaki ravni kot leto poprej.

8. Storilci po pomembnejših skupinah kaznivih dejanj

Storilci kaznivih dejanj zoper	1968	1969	Odstotek zvišanja znižanja
življenje in telo	2719	2675	— 1,62
premoženje	8319	8377	+ 0,70
osebno dostojanstvo in moralo	325	351	+ 8,00
narodno gospodarstvo	1046	930	— 11,09
uradno dolžnost	650	698	+ 7,40

Število storilcev kaznivih dejanj zoper življenje in telo je ostalo približno enako. Na enega storilca pride tako kot leta 1968, 0,87 kaznivega dejanja. Podobno velja tudi za storilce kaznivih dejanj zoper premoženje, kjer pride na enega

1,14 kaznivega dejanja (1968—1,16), in pa za storilce zoper osebno dostojanstvo in moralo, kjer pride na enega storilca 1,07 kaznivega dejanja (1968 — 1,03).

Nekoliko manj kaznivega dejanja pride v letu 1969 na enega storilca pri kaznivih dejanjih zoper gospodarstvo, in sicer 0,88 (1968 — 0,93), in nekaj več, 1,33, na storilca kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost (1968 — 1,27).

Povratniki in nezaposleni storilci

V letu 1969 je bilo med vsemi 16 019 storilci 3967 ali neznatno manj kot četrtnina povratnikov (24,76 %). V letu 1968 je bilo povratnikov 25,84 %. Med povratniki je 1280 specialnih povratnikov. Med temi je bilo 818 po enkrat že prej kaznovanih, 195 po dvakrat, 74 po trikrat in 193 po večkrat. Najmočnejši premik opazimo pri skupini dvakrat prej kaznovanih specialnih povratnikov (za četrtnino več jih je bilo).

9. Indeks povratnikov za leta 1957—1969

Leto	Povratnikov	Indeksi povratnikov	Vseh k. d.
1957	5473	100	100
1958	5169	94	98
1959	6214	113	119
1960	3815	69	84
1961	3337	61	81
1962	4427	81	103
1963	4070	74	104
1964	3838	70	101
1965	4432	81	117
1966	4278	78	117
1967	4354	79	114
1968	4126	75	109
1969	3967	72	108

Povratnikov je po letu 1964 prvič sorazmeroma tako malo obravnavanih. Ne bi si upal trditi, češ da smo tako uspešni, da jim preprečujemo kriminalno udejstvovanje. Bolj verjetna je domneva, da delujejo čedalje bolj premeteno, da puščajo manj sledov na kraju dejanja; to nam na-

laga obveznost, da intenzivneje iščemo mikro sledove in da izboljšamo nadzor nad znanimi delinkventi povratniki.

10. Udeležba povratnikov pri pomembnejših skupinah kaznivih dejanj

Povratniki pri k. d. zoper	1968	1969	Odstotek zvišanja znižanja
življenje in telo	824	844	+ 2,43
družbeno in zasebno premoženje	2254	2154	— 4,44
osebno dostojanstvo in moralo	75	89	+ 18,67
narodno gospodarstvo	244	201	— 17,63
uradno dolžnost	120	133	+ 10,84

Razpredelnica kaže močno zvečanje povratništva pri seksualnih delinkventih, vendar je treba pri tem upoštevati, da se je tudi absolutno število deliktov te vrste močno zvišalo (za 10,50 %). Skoraj enako močno je tudi relativno povečanje povratništva pri delinkventih zoper uradno dolžnost, celo ob nižjih absolutnih številkah kriminalitete te vrste.

11. Udeležba povratnikov pri premoženjskih kaznivih dejanjih

Vrsta k. d.	1968	1969	Odstotek znižanja zvišanja
Žepne tatvine	54	51	— 5,50
Tatvine koles in motornih koles	131	91	— 30,53
Vlomne tatvine	292	352	+ 20,55
Navadne tatvine	1099	1003	— 8,82
Ropi in roparske tatvine	39	27	— 30,75

Razpredelnica kaže dosti večjo udeležbo povratnikov pri vlomilcih (za 20,55 %), vendar je treba upoštevati, da je bilo tudi ovadenih vlomilcev v letu 1969 za dobrih 17 % več kot v letu 1968. Upad udeležbe povratnikov je prav tako pogojen s precej nižjim številom ovadenih tatov koles in motornih koles v letu 1969.

12. Povratniki glede na število prejšnjih kazni

		Ze kaznovani			Skupaj
		enkrat	dvakrat	večkrat	
1966	število	1904	861	1503	4268
	odstot.	44,61	20,17	35,22	100
1967	število	1934	896	1524	4354
	odstot.	44,42	20,58	35,00	100
1968	število	2012	723	1391	4126
	odstot.	48,79	17,52	33,71	100
1969	število	1807	784	1376	3967
	odstot.	45,55	19,76	34,69	100

Razpredelnica kaže, da so pogostnejši večkratni povratniki, medtem ko se je udeležba takozv. lažjih povratnikov zmanjšala.

V letu 1969 je bilo med vsemi storilci kaznivih dejanj 3686 nezaposlenih, kar znaša 23,01 % vseh prijavljenih storilcev. To je za slab odstotek manj kot v letu 1968. Udeležba nezaposlenih v kriminaliteti je že nekaj let približno na enaki ravni. Nekoliko večja je udeležba sezonsko zaposlenih (2,76 %), neznatno manj pa priložnostno zaposlenih (1,49 %).

Mladoletni storilci

Organi za notranje zadeve so leta 1969 obravnavali 2553 mladoletnikov, ki so bili osumljeni kaznivega dejanja. To je le neznatno manj kot v letu 1968, ko so jih obravnavali 2597. Obravnavani mladoletniki so storili 3163 kaznivih dejanj, kar je za 4,21 % manj kot v letu 1968. V skupnem številu kaznivih dejanj predstavljajo kazniva dejanja mladoletnikov 13,25 % (leto poprej je znašal ta odstotek 13,69 %). V skupnem številu storilcev je mladoletnikov 15,94 % (1968 — 16,27).

13. Gibanje mladinske kriminalitete

Leto	Število k. d.	Indeks	% nasproti vsem k. d.
1963	2217	100	9,5
1964	2453	111	10,9
1965	2996	135	11,5
1966	3349	151	13,0
1967	3147	141	12,4
1968	3302	149	13,7
1969	3163	143	13,2

Ta tabela kaže, da se je mladinska kriminaliteta, sicer na razmeroma visokem nivoju, morada vendarle ustalila. Tudi otrok, ki so storili dejanja z obeležji kaznivih dejanj, je skoraj za 7 % manj kot leta 1968 (1190).

Če mladoletnim delinkventom prištejemo otroke, ki so storili dejanja z obeležjem kaznivih dejanj, znaša udeležba teh mladih oseb v kriminaliteti skoraj četrtino. Če to upoštevamo samo pri premoženjskih deliktih, ki so tipični za delinkventno mladino, znaša njihova udeležba v skupni vsoti storilcev kar čez 40 %.

Med premoženjskimi delikti mladoletnikov je 573 vlomnih tatvin, 1403 navadne tatvine, 27 ropov in roparskih tatvin, 58 žepnih tatvin in 346 odvzemov motornih vozil. Skrb vzbujata to, da se je udeležba mladoletnikov močno povečala pri najhujših premoženjskih deliktih — ropih (od 15 v letu 1968 na 27 v letu 1969).

Mladoletniki so bili udeleženi tudi pri treh ubojih oz. poskusih ubojev in pri 21 posilstvih in poskusih teh kaznivih dejanj.

Storilci po spolu

Med vsemi storilci kaznivih dejanj je bilo 13 732 moških in 1937 žensk (12,1 %). Tudi mladoletni storilci so v pretežni večini moškega spola.

III.

Odkrivanje in raziskovanje kaznivih dejanj

V letu 1969 so organi za notranje zadeve od vseh 23 878 kaznivih dejanj odkrili s svojo dejavnostjo 4710 kaznivih dejanj ali 19,73 %. Leto poprej so odkrili 5107 kaznivih dejanj ali 21,18 %. Oškodovani državljani so prijavili 13 580 kaznivih dejanj ali 57,28 % (1968 — 56,71). Oškodovane delovne organizacije so prijavile 4063 ali 17,02 % kaznivih dejanj (1968 — 3991 ali 12,40 %), neškodovani državljani 1082 ali 4,53 % in inšpekcijske službe zopet samo 0,1 % vseh kaznivih dejanj.

Od 23 878 kaznivih dejanj, kolikor so jih obravnavali organi za notranje zadeve, je ostalo neraziskanih 7130 kaznivih dejanj, kar znaša 29,9 %. Ta odstotek je natančno takšen kot v letu 1968, ko smo ugotovili, da je rezultat raziskovanja kaznivih dejanj v globalu najboljši v zadnjih 5 letih.

14. Neraziskana kazniva dejanja splošne kriminalitete

Kazniva dejanja zoper	Število	Odstotek
življenje in telo	32	1,3
svobodo in pravice državljanov	15	2,8
osebno dostojanstvo in moralo	24	6,0
človeško zdravje	2	11,0
družbeno in zasebno premoženje	7018	42,3
splošno varnost ljudi in premoženja	4	0,4
javni red in pravni promet	2	0,2

Delikti na škodo družbenega in zasebnega premoženja so zaradi številčnosti (saj je 70 % vseh kaznivih dejanj ravno te vrste) in dejstva, da so storilci, ko zvmemo za kaznivo dejanje, praviloma neznan, poseben problem za službo javne varnosti. To se kaže tudi v razmeroma visokem odstotku kaznivih dejanj te vrste, ki ostanejo neraziskana. V letu 1969 je odstotek neraziskanih premoženjskih deliktov še nekoliko nižji kot leto poprej. Nekoliko ugodnejši so rezultati raziskovanja tudi pri kaznivih dejanjih zoper osebno dostojanstvo in moralo, zoper splošno varnost ljudi in premoženja in zoper javni red in pravni promet. Neznatno slabši pa so rezultati pri kaznivih dejanjih zoper življenje in telo, svobodo in pravice državljanov in človeško zdravje. Pri vseh teh skupinah kaznivih dejanj razen pri tistih

15. Uspešnost raziskovanja kaznivih dejanj v posameznih letih

Leto	k. d. pri katerih storilec ni bil takoj znan	Odstotek	
		raziskano pozneje	neraziskano
1963	11 993	35,96	64,33
1964	12 546	41,21	58,79
1965	14 119	35,97	64,03
1966	15 263	37,99	62,01
1967	13 925	40,55	59,45
1968	12 998	44,49	55,51
1969	12 511	43,21	56,99

zoper življenje in telo gre za zelo majhne absolutne številke, tako da neznatno slabši rezultati niso kaj prida pomembni.

V letu 1969 je odstotek pozneje raziskanih kaznivih dejanj le neznatno nižji kot leta 1968, za katero vidimo, da je v vseh letih, ki so prikazana v razpredelnici, najugodnejši.

Raziskovanje premoženjske kriminalitete

Že iz razpredelnice št. 12 se vidi, da je pretežna večina neraziskanih kaznivih dejanj iz poglavja zoper družbeno in zasebno premoženje. Od vseh neraziskanih kaznivih dejanj (7130) jih pride na premoženjske delikte 7018 ali 98,43 % (1968 — 98,59).

Od 16 592 kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, kolikor so jih leta 1969 obravnavali organi javne varnosti, je ostalo neraziskanih 42,3 % (1968 — 42,5).

16. Neraziskana kazniva dejanja zoper premoženje (v odstotkih)

	1965	1966	1967	1968	1969
Vlomi	49,3	36,1	50,6	49,4	49,1
Tatvine koles in mot. koles	79,5	81,0	71,8	58,9	55,5
Žepne tatvine	71,3	58,7	67,6	57,8	62,5
Ropi in rop. tatvine	36,0	29,0	24,0	27,0	23,8
Druge tatvine	44,1	44,5	44,0	47,3	47,0
Goljufije	2,5	2,5	4,6	2,0	4,0

Ta razpredelnica kaže, da se je rezultat raziskovanja bistveno izboljšal pri tatvinah koles in motornih koles in pri ropih in roparskih tatvinah, le neznatno je boljši pri vlomnih tatvinah in navadnih tatvinah, nekaj slabši pa je pri žepnih tatvinah in goljufijah.

Poglejmo še, koliko je bilo pojasnjenih takšnih kaznivih dejanj, pri katerih storilec ni bil znan že takoj, ko se je ugotovilo kaznivo dejanje. Tedaj bo lažje realneje oceniti uspešnost odkrivanja. Za nekatera kazniva dejanja zoper premoženje nam prikazuje ta vidik raziskovanja tabela 17.

Ta razpredelnica kaže, da je bilo precej več pozneje odkritih storilcev le pri ropih in ropar-

17. Uspešnost raziskovanja pri nekaterih kaznivih dejanjih

	K. d. z. neznanim storilecem	% od skup. štev.	Odstotek	
			raziskana pozneje	ostala neraziskana
Vlomi	2610	87,3	43,8	56,2
Tatvine koles in motornih koles	921	86,2	35,6	64,4
Žepne tatvine	343	78,5	20,4	79,6
Ropi, rop. tatvine	89	70,6	66,3	33,7
Druge tatvine	5982	73,3	35,9	64,1
Goljufije	205	20,5	80,5	19,5

skih tatvinah, pri vseh drugih v tabeli prikazanih kaznivih dejanjih pa so podatki po tem vidiku nekoliko manj ugodni.

Pri ocenjevanju globalnih in posamičnih rezultatov raziskovanja je treba upoštevati še to, da se služba javne varnosti močneje angažira za raziskovanje najhujših oblik kriminalitete. Tedaj je vključenih v akcije mnogo delavcev javne varnosti in je nedvomno zaradi tega povzročena manjša uspešnost pri drugih manj po-

membnih kaznivih dejanjih, ki pa imajo v statistiki seveda enakovreden položaj.

Omeniti je treba še en faktor, ki vpliva na rezultate odkrivanja storilcev. V mislih imam akcije, ki se začno in trajajo v določenem statističnem obdobju, ki pa se končajo prepozno, da bi jih lahko še upoštevali v statistiki za to obdobje. Ob takšnih akcijah je navadno odkritih mnogo kaznivih dejanj, ki so prikazana v statistiki še kot neraziskana in jih tudi v naslednjem letu ne moremo upoštevati. Stvarna podoba je torej drugačna, ugodnejša, kot kažejo nanizani podatki. Takšen primer je bil ravno pred koncem statističnega obdobja 1969, ko so delavci uprave javne varnosti v Ljubljani izsledili zelo aktivno vlomilsko skupino, ki so ji dokazali 185 vlomnih tatvin in drugih deliktov, sicer storjenih precej tudi na območju drugih republik. Kazniva dejanja, ki so bila s tem raziskana, so v statistiki za leto 1969 prikazana še vedno kot neraziskana.

Na koncu pogledjmo še, kdo je imel največ zaslug pri ugotavljanju storilcev pozneje raziskanih kaznivih dejanj. Teh je bilo v letu 1969 5381, kar je za 9,3 % manj kot leta 1968. Tudi v letu 1969 so skoraj vsa (98,74 %) raziskali organi za notranje zadeve (od tega nekaj manj kot tri četrte milica), 49 (0,9 %) kaznivih dejanj so pojasnili sami oškodovanci, druge osebe pa so jih pojasnile 9 ali 0,2 %.

Crime in Slovenia in 1969

by Martin Vrančič, Inspector, Secretariat for Internal Affairs, Slovenia

During the period: December 1 1968 — November 30 1969 23 878 criminal offences were reported in Slovenia (1 % less than in 1968), representing a ratio of 138 offences per 10 000 inhabitants.

Of these offences 16 592 (69.5 %) were offences against property. The number of offences against property was for 0.8 % lower than in 1968. This reveals a relative stabilization of these offences — at least as far as the total data are concerned. Within this group, however, we note an increased number of burglaries, joyriding and robberies. The number of sexual offences and offences in traffic is also on the increase, while arson is on the decline.

In 1969 less »economic offences« were detected than in 1968, the percentages being 15 % lower for

the category of offences »against national economy« and 2 % lower for the category of offences »against official duty«.

Juvenile delinquents make up 15.9 % of all offenders (16.3 % in 1968). They committed 13.2 % of all offences (13.7 % in 1968).

The affectiveness of detection was on the same level as in 1968: 29.9 % of all offences remaining unsolved, exclusive of offences in traffic, and 31.1 % if this latter category is included. The percentage of offences remaining unsolved was 1.3 % for crimes of violence, 6 % for sexual offences and 42.3 % for offences against property.